

HRVATSKO GEOGRAFSKO DRUŠTVO – povodom 110. obljetnice osnivanja društva

Godine 2007. obilježava se 110. obljetnica osnivanja Hrvatskog geografskog društva (HGD), jednog od najstarijih strukovnih udruga u Republici Hrvatskoj i ovom dijelu Europe. U tekstu je dan kratki pregled razvoja Društva s naglaskom na razdoblje od 1997. do 2007. godine. Detaljniji pregled razvoja Društva u prvih 100 godina od 1897. do 1997. moguće je pročitati u članku prof. dr. sc. Dražena Njegača „Hrvatsko geografsko društvo (1897. – 1947. – 1997.)“ objavljenom u Hrvatskom geografskom glasniku 59. iz 1997. godine.

Godine 1897. dr. Alfons Heinz i dr. Hinko Hranić s još nekoliko suradnika osnovali su Geografsko društvo s ciljem okupljanja prijatelja geografije. Godine 1899. godine Geografsko društvo pristupa Hrvatskom naravoslovnom društvu i djeluje u sklopu tog društva kao samostalan odsjek – Geografski odsjek. U razdoblju nakon I. svjetskog rata društvo nije bilo institucionalno aktivno, no angažman nekolicine entuzijasta rezultirao je izdavanjem prvog specijaliziranog geografskog časopisa 1929. godine pod nazivom Hrvatski geografski glasnik. Pokretač i urednik bio je prof. dr. Artur Gavazzi. U razdoblju do 1939. godine izdano je 10 brojeva časopisa pri čemu je prvih sedam brojeva uredio prof. dr. A. Gavazzi, a posljednja tri broja (koja su izašla kao trobroj 8-10) dr. Otto Opitz i dr. Ivo Rubić. Potrebno je napomenuti da je Društvo u prvih 50. godina rada djelovalo s prekidima povezanim uz opću političku situaciju, a takav prekid bio je i nakon 1941. godine koji je posljedica ratnih prilika.

Nakon II. sv. rata započinje drugo razdoblje razvoja Društva. Tijekom 1946. godine javila se inicijativa za ponovnim okupljanje Društva te je na inicijativu prof. dr. sc. Josipa Roglića sazvan Inicijativni odbor koji je donio nova pravila djelovanja te je 21. travnja 1947. godine održava Osnivačka skupština na kojoj je ponovno osnovano Geografsko društvo u Zagrebu. U cilju promocije rada Društva i geografije pokrenut je niz aktivnosti poput „Geografskog ponedjeljka“, ljetnih i zimskih seminara za nastavnike, stručne ekskurzije te su osnovane sekcije koje su djelovale u sklopu Društva.

Godine 1947. pokrenuta je tribina pod nazivom „Geografski ponedjeljak“. Na tribini se već 60. godina održavaju kako stručna tako i stručno-popularna predavanja te predstavljanja novih relevantnih dijela iz područja geografije i srodnih struka. Ljetni seminar započeo je s održavanjem 1951. godine i sastojao se od niza stručnih ekskurzija. Iako je ljetni seminar izgubio svoj kontinuitet posljednjih godina dana aktivno se radi na njegovom ponovnim uspostavljanju. Četiri godine kasnije, 1955. godine započelo je održavanje Zimskog seminara čije održavanje se nastavilo do danas. Glavni cilj Zimskog seminara je upoznavanje nastavnika geografije s novim postignućima i znanjima iz geografije.

U poslijeratnom razdoblju nastavljeno je izlaženje Hrvatskog geografskog glasnika, koji od 1950. do 1996. godine izlazi pod imenom Geografski glasnik, a od 1997. godine ponovno mijenja ime u Hrvatski geografski glasnik. Do danas je izašlo 69. volumena časopisa, a od 2003. godine časopis se izdaje dva puta godišnje. Od 1990. do 2005. godine glavni urednik časopisa bio je prof. dr. sc. Miroslav Sić. Od 2006. godine funkciju glavne urednice obnaša prof. dr. sc. Sanja Faivre.

Uz izdavanje Hrvatskog geografskog glasnika, Društvo 1955. godine pokreće i stručno - metodički časopis Geografski horizont. Pregledom tema časopis je prvenstveno namijenjen nastavnicima i profesorima u osnovnim i srednjim školama. Do

2007. godine izašlo je 52 volumena Geografskog horizonta. Od 2005. godine funkciju glavne urednice obnaša prof. dr. sc. Borna Fürst-Bjeliš.

Jedna od značajnih aktivnosti društva u proteklom razdoblju je organizacija kongresa. Od 1991. godine do danas održana su četiri kongresa. I. hrvatski geografski kongres održan je 1995. godine u Zagrebu pod nazivom „Geografija u funkciji razvoja Hrvatske. II. hrvatski geografski kongres održan je u Lovranu 1999. godine. III. hrvatski geografski kongres održan je 2003. godine u Zadru. IV. hrvatski geografski kongres održan je 2007. godine u Poreču pod nazivom „Geografsko vrednovanje prostornih resursa“. Godine 2002. u organizaciji Hrvatskog geografskog društva održan je međunarodni

znanstveni skup pod nazivom „Problemi regionalnog razvoja Hrvatske i susjednih zemalja“. Rezultat rada kongresa i skupova je izdavanje zbornika radova, kao trajan prilog razvoju geografske struke.

U posljednjih 10 godina djelovanja Društva funkciju predsjednika obnašali su: prof. dr. sc. Dane Pejnović, prof. dr. sc. Zoran Curić, prof. dr. sc. Aleksandar Toskić, doc. dr. sc. Milan Ilić i prof. dr. sc. Anita Filipčić.

Glavni ciljevi rada društva kako do sada tako i u budućem razdoblju su rad na usavršavanju nastavnika i profesora geografije, redovito izlaženje glasila društva te afirmacija položaja geografije kako u sustavu znanosti tako i u široj društvenoj zajednici.

Martina Jakovčić